

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

Disp. XX. De gratis dotis B. V. Virginis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

eternum Patrem pertinentes, in quibus Christum occupari, & propter eas parentes suos relinquere oportuerat: vel etiam quia non intellexit, an significare voluerit Christus appropinquasse iam tempus manifestandi seipsum mundo, & inchoandi humanam redemptionem, ut notauit Iansenius capit. vñ. decimo Concordie. Et hoc modo explicatis illis verbis non attribuitur Virgini aliqua ignorantia priuatiua, sed solum carentia scientiæ alicuius rei, quæ ad ipsam illo tempore minimè spectaret.

Et ex ijs facile intelligitur quomodo in Beata Virgine potuerit esse vera, ac propria admiratio: tum, quia in ea fuit noua rerum cognitio, quæ admirationem parere solet: tum etiam, quia de rebus antea cognitis, si noua quadam attentione considerentur, aut nouo modo proponantur, potest etiam admiratio oriri, ut latius in priori tomo diximus agentes de Christi admiratione in commenta. artic. octauo, quæstione. 8.

DISPUTATIO XX.

In tres Sectiones distributa.

De gratiis gratis datis Beate Virgini.

Ecce sola superest disputatio de donis supernaturalibus Deiparæ collatis in statu viæ, quam pro materiæ dignitate breuissimè expediemus, has gratias datas ad tria capita reuocantes. Quædam enim ad cognitionem, quædam ad sermonem, quædam denique ad operationem spectant, de quibus singillatim dicendum est.

SECTIO I.

Virum habuerit Beata Virgo gratias gratis datas ad cognitionem pertinentes.

Præcipua harum gratiarum est prophetia, ad quæ spirituum discretio reuocatur, interpretatio item sermonum in quodam sensu sub hoc capite comprehendendi potest.

Dico ergo primo Beatam Virginem verè ac proprie fuisse prophetissam, atque adeo habuisse gratiam prophetiæ. Conclusio est certa, & communis Sanctorum, quam colligunt ex Luca primo: vbi Beata Virgo, cum dixit, *Magnificat anima mea Dominum, &c.* prophetico spiritu loquuta est. Vnde Ambrosius ibi. Quomaior, inquit, est persona, eo plenior est prophetia. Quamobrem Basilus exponens illa verba Isai. 8. Accesi ad prophetissam, & in vtero concepit, de Beata Virgine illa interpretatur, dicens, Quod Maria prophetissa fuerit, ad quam proxime per spiritus pronotionem accesseris Isaias, nemo contra dixerit, qui sit memor verborum Maria, quæ prophetico afflata spiritu eloquuta est, Magnificat anima mea Dominum. Et inferius. Quod si animum ad vniuersa eius verba accommodaueris, non vtrique disidium negaueris, quod fuerit prophetissa. Eodem modo exposuit illa verba Isaiæ, Cyrillus libro primo in Isaiam oratio. quinta dicens. Sanctam Virginem prophetissam vocat: & eandem amplectuntur Nazian. oration. 42. quæ est secunda in Pascha, Epiphanius heres. 78. sub finem Gregorius Nyssenus, libro de testimonio ex veteri Testamento contra Iudæos, capite de Natiuitate Christi ex Virgine, Euseb. libro 7. de Demonstratio. capite 6. Hieronymus vero in Isaiam (licet aliam sequatur expositionem) subdit tamen. Quidam prophetissam sanctam Mariam interpretantur, quam prophetam fuisse non dubium est. Ipsa enim loquitur in Evangelio, Ecce enim amodo beatam me dicent omnes generationes. Augustinus etiam 17. de Ciuitat. ca. vltimo. Istorum, inquit, quinq; prophetatio, scilicet, Zachariæ, Elisabeth, Simeoni, Annæ, & Ioannis Baptiste, ex Evangelio nobis no-

ta est, vbi & ipsa Virgo mater Domini, ante Ioannem prophetasse inuenitur. Præterea Rupertus, libro primo, in Cantica, eam vocat Prophetissam Prophetarum, quia & prophetas docuit, & de ipsa omnes Prophete prophetarunt. Idem libro primo de Trinitate, & eius operibus in Isaiam, capit. 34. Diuus Thomas supra, quæstion. 26. articulo quinto ad tertium. Adamus Isaiæ octauo Galatinus, libro septimo de Arcanis, capit. 4. 5. & 12. & ad hoc confirmandum valent, quæ supra diximus de reuelationibus Beate Virgini factis. Nam ferè illæ omnes reuelationes Prophetiæ dici possunt. Ratio verò generalis, tam huic gratiæ, quam cæteris omnibus communis est, quia Beata Virgo ita fuit plena gratiæ, ut quidquid alijs per partes datum est, totum simul in ea fuerit cumulatur perfectum, sicut dignitatem eius decebat.

Et ex hac conclusione infertur obiter, accepisse Virginem aliquo modo donum illud, & singulare Spiritus sancti auxilium quod solet dari scriptori sacro ad canonicam scripturam scribendam. Nam sicut scriptori canonico Spiritus Sanctus dictat singula verba, ita Beata Virgini dictauit singula verba, quæ in illo celebri canticò, *Magnificat anima mea Dominum*, protulit, quæ omnia, sicut ab ipsa prolata sunt, Lucas Euangelista scripsit (hoc enim, & ad fidem historiarum, & ad reuerentiam debitam Virginei verbis pertinet) canticum autem illud canonica est scriptura non solum quasi materialiter, id est, quia Euangelista refert B. Virginem illud protulisse: sed etiam formaliter, ac per se, ut ab ipsa Virgine prolatum est, & ut tale recipitur ab vniuersa Ecclesia: fuerunt ergo singula verba illius à Spiritu sancto dictata. Habuit ergo tunc donum, & gratiam de qua loquimur. Nam quod hæc detur ad loquendum, vel scribendum, non variat rationem doni, quod ad gratiam prophetiæ reuocari potest, vel (ut alij volunt) ad interpretationem sermonum. An vero Beata Virgo aliquid scripserit, non constat. Nam epistola quadam ad Ignatium, quæ nomine eius circumfertur, incertæ authoritatis est, si tamen Ecclesiæ constaret, illam vel aliquam aliam fuisse à B. Virgine scriptam, nemo (ut existimo) dubitaret, quin inter canonicas scripturas esset annumeranda.

Dico secundò, datam fuisse Virgini gratiam interpretationis sermonum. Probatur conclusio, quia si hæc gratia exponatur in sensu superius tractato, iam constat fuisse in Virgine: si autem intelligatur esse speciale donum, & auxilium Dei ad veram Scripturæ sacræ intelligentiam assequendam, in præcedenti disputatione ostendimus, quantum B. Virgo in hac cognitione excelluerit, quam certum est non tantum proprio labore, & ingenio fuisse assequutam, sed multo magis ope ac inspiratione diuina. Confirmatur, & declaratur, quia hæc gratia quamuis propter utilitatem aliorum potissimè dari soleat, multum tamen ad propriam suscipientis perfectionem confert, non solum quatenus intellectum illustrat: sed etiam quatenus ad excitandam, & mouendam voluntatem adiuuare potest: vtrique autem ratione oportuit dari Virgini scilicet, & propter eius perfectionem, & propter aliorum utilitatem, quia futura erat magistra Apostolorum, & Euangelistarum, quibus hoc donum datum est, quia futuri erant lux mundi: ergo multo magis debuit dari Beate Virgini, quæ ipsorum lux futura erat, cuiusque vita incluta (ut Ecclesia canit) cunctas illustrat Ecclesias.

Dico tertio, datam præterea esse Beate Virgini gratiam illam, quæ dicitur discretio spirituum. Potest autem hæc gratia duobus modis explicari, primò ut sit internum lumen, seu reuelatio, per quam homo intuetur interiores cogitationes cordium, quæ cognitio per modum scientiæ habitualis infusæ soli Christo communicata creditur. Vnde non existimamus Virgini tribuendam, iuxta ea quæ præcedenti disputatione diximus: non est tamen incredibile, interdum per spe-

Iansen.

Rupert.

D. Thom.
Adamus.
Galatin.Luc. 1.
Virgo veram
habuisse gra-
tiam propheta-
tiae.Ambros.
Basil.
Isai. 8.

Cyril.

Greg. Naz.
Epiphanius.
Greg. Nyss.Euseb.
Hierony.

August.

per specialem reuelationem Spiritus sancti datum esse Virgini, ut aliorum cogitationes posset intueri, prout expedire aliquando potuit, vel ad res agendas, vel ad aliorum utilitatem. Hæc enim gratia sic explicata pars est prophetiæ, & alijs sanctis interdum communicata est, præsertim initio nascentis Ecclesiæ, quoniam plurimum conferre poterat ad persuadendam fidem, & confirmandos eos, qui credere incipiebant, ut colligitur ex 1. ad Corinth. 14. Alio modo exponi potest, hæc gratia, ut significet speciale donum Spiritus sancti ad discernendum, à quo spiritu bono, vel malo interiores cogitationes, ac desideria proveniant, tam in ipsomet, qui donum hoc recipit, quam in alijs. Quod ergo pertinet ad proprios interiores motus ipsius Virginis, certum est in omni ætate, ac vitæ suæ tempore habuisse singulare Spiritus sancti auxilium, ut certissime iudicaret omnes suos motus, & affectus ab Spiritu sancto esse profectos: quia singulari modo ab Spiritu sancto regebatur, & nullam mentis cogitationem, aut motionem habere potuit veluti ab extrinseco motore inspiratam, quæ non esset à bono spiritu quia caruit fomite, & omni interna deordinatione potestiarum, ut in superioribus ostensum est. Quocirca licet exterius tætarum potuerit, sicut tætatus fuit Christus: non tamen interius per inordinatum aliquem affectum, vel motum. In exterioribus verò tentationibus, vel apparentibus reuelationibus (si fortasse interdum eas passa est, in hoc enim potuit Christo assimilari, quamvis interdum id fit) in ijs, inquam, occasionibus credendum est, ita fuisse ab Spiritu sancto illuminatam, partim per infusam prudentiam, partim per hanc gratiam discernendi spiritus, ut certitudine quadam infallibili posset inter bonum, & malum spiritum diiudicare. Cuius sufficiens argumentum est diuinum illud colloquium, quod cum Angelo Gabriele habuit, in quo tanta prudentia vsa fuit, ut omnia verba eius à sapientia thesauri profecta, & à Spiritu sancto dictata esse videantur, sicut Damascenus dixit oratione prima de Assumptione. Denique (quod attinet ad discernendos spiritus aliorum) credendum est Beatam Virginem etiam in hoc habuisse gratiam singularem, non solum propter summam experientiam, quam de rebus spiritualibus habuit, sed etiam per speciale Spiritus sancti donum, quo maximè indiguit post Christi Domini Ascensionem. Erat enim tunc omnium magistra, & ad quam consilij causa fideles vndique confluxebant, ut ex Epistola Ignatii, & ex alijs Patribus supra citatis constat. Addit Diuus Antonius, hanc gratiam discernendi spiritus fuisse quodammodo debitam summæ Virginis humilitati. Cum enim Beatus Antonius vniuersum mundum videns plenum laqueis inter se connexis, exclamasset, *Quæ uadet laqueos istos?* responsum ei est, *Sola humilitas.* Summæ igitur humilitati Virginis datum est, ut omnes Dæmonum deceptiones posset agnoscere, atque ita spiritus discernere.

SECTIO II.

Virum habuerit Beata Virgo gratias illas, quæ circa sermonem versantur.

Gratiæ hæc quatuor sunt, sermo fidei, scientiæ, sapientiæ, ac donum linguarum.

Primò igitur gratia fidei dupliciter exponitur, primò ut non tantum ad sermonem, sed etiam ad interiorem mentis actum referatur, & importet singularem, & extraordinarium modum certitudinis in rebus fidei credendis, vel absolute, & per se, seu quasi speculative, vel practice in ordine ad aliquid operandum. Et hoc sensu nemo dubitare potest, quin B. Virgo gratiam fidei habuerit, quia omnibus modis habuit perfectissimam mentis fidem, ut sapè in Fr. Suarez, Tom. 2.

A superioribus ostensum est. Alio modo refertur hæc gratia fidei ad sermonem, & nihil aliud est, quam speciale donum Spiritus sancti ad proponendas, & explicandas res fidei modo accommodato hominibus simplicioribus, & rudioribus, præsertim cum primum ad fidem veniunt. Et hoc etiam sensu per se satis credibile est habuisse Virginem huiusmodi donum, seu auxilium, quia (ut diximus) omnium magistra fuit, & omnibus omnia fieri oportuit.

Secundò ex eodem principio constat habuisse gratiam sermonis scientiæ, & sapientiæ, quæ nihil aliud sunt, quam vires, & facultates quædam, seu auxilia ad explicandas faciliè & confirmandas res fidei per causas, & rationes, vel superiores, vel inferiores. Cum enim Beata Virgo de rebus fidei cum simplicioribus, & cum sapientioribus tractaret, omnibus modis oportuit in eis tum intelligendis, tum explicandis esse instructam. De quibus gratijs plura videri possunt in D. Antonio. 4. part. tit. 15. cap. 19. §. 1. & 2.

Obijci verò potest D. Thomas, quæstio. 27. artic. 5. ad 3. Vbi negare videtur habuisse Virginem vsum sapientiæ quantum ad docendum, quia hoc non conueniebat sexui muliebri, secundum illud, 1. ad Timoth. 2. *Docere autem mulierem non permisso.* Respondetur tamen cum Caietano ibi, illud esse intelligendum de vsu docendi publice, & pro concione: priuatim enim docere, vel instruere aliquem de rebus fidei, interdum decet etiam fœminas, & in superioribus ostendimus, Beatam Virginem Apostolos etiam docuisse. Quin potius Rupertus, libr. 5. in Cantic. contendit, interdum etiam publice docuisse. Nam ob singularem aliquam rationem aliquando concessum est hoc fœminis, ut de Maria Magdalena legimus. Sed hoc dictum Rupertum incertum est.

Tertiò hinc oritur ratio dubitandi de dono linguarum, quia videtur dari ad publicas functiones, & conciones, & ideo videri potest hæc gratia non fuisse Virgini necessaria. Et ita Caietanus dicta quæstio. 27. articulo quinto negare videtur Beatam Virginem habuisse vsum huius gratiæ, quod est negare illi hanc gratiam, quia hæc gratia gratis datæ in vsu consistunt non in aliquo habitu. Sed nihilominus verisimilius creditur non defuisse Virgini hanc gratiam, ut docent Albertus in Mariali, & Antonius supra §. 8. qui existimat in die Pentecostes simul cum Apostolis hoc donum accepisse, ut nihil spiritualis gratiæ illi deesset. Quod etiam potest colligi ex Athanasio sermo. de Deipara, dicente, *Virginem omnibus gratijs abundasse.* Et confirmatur, quia initio Ecclesiæ, frequenter dabatur hoc donum fidelibus non solum illis, qui futuri erant prædicatores Euangelij, sed etiam alijs fere communiter, ut constat Act. 8. & 19. quid ergo mirum, quod fuerit Beatæ Virgini concessum? Eo vel maximè, quod licet Beata Virgo, non esset ad varias nationes, ac gentes migratura, ut eas doceret: verisimile tamen est, & ex patribus, ac historijs colligitur, fideles ex varijs nationibus ad illam confluisse, tum pietatis causa, tum ut ab ipsa magis instruerentur, ac in fide confirmarentur, oportuit ergo, ut & illos intelligeret, & ab illis intelligi posset, quæ duo sunt huius gratiæ munera. Denique mihi est probabile etiam ante illa tempora habuisse vsum huius gratiæ (si fortasse necessitas, vel occasio illum postulauit) ut, verbi gratia, quando Christus adoratus fuit à Magis, credibile est illos intellexisse, vel cum peregrinata est in Ægyptum, Ægyptiorum lingua uti potuisse.

SECTIO III.

Virum Beata Virgo habuerit gratias ad operationem pertinentes.

Dæ sunt huiusmodi gratiæ, scilicet, gratia miraculorum, & gratia sanitarum, quæ ad vnam

R 2 reuoca-

1. Cor. 14.

Gratia discernendi spiritus ueritatis data.

Damasc.

Ignatius.

Anton.

Gratia fidei Virginis data.

reuocari possunt: quia sanitatis restitutio, prout per huiusmodi gratiam fit, præter naturam, & extraordinariam legem est, & ideo inter miracula computari potest. De gratia ergo miraculorum generatim dicta, ut has duas gratias comprehendit D. Thom. q. 27. arti. 5. ad. 3. negat B. Virginem in vita mortali habuisse vsum huius gratiæ, quod est dicere non habuisse illam, quia hæc etiam gratia in vfu consistit. Fundamentum est, quia tunc temporis confirmanda erat doctrina Christi miraculorum, & ideo soli Christo, & discipulis eius, qui erant baiuli doctrinae Christi, conueniebat miracula facere. Et hanc sententiam sequens Caietan. ibi, addit aliud fundamentum, quia solida Theologia fundatur in sacra Scriptura: ex sacra autem Scriptura non habemus, Beatam Virginem, dum vixit in vita mortali, fecisse miracula.

Contrariam verò sententiam docent Albertus in Mariali, & D. Antoninus supra. §. 5. & 6. & Rupertus, libro tertio in Cantica, dum in vniuersum docet Beatam Virginem habuisse omnes gratias gratis datas, & eodem modo citari potest pro hac sententia Athanasius, dicto sermon. de sanctissima Deipara. Et hæc sententia simpliciter videtur vera: ut tamen eam explicemus, oportet, & varia tempora, & varia miraculorum genera, seu varios modos illa operandi distinguere.

Primo igitur de tempore, seu ætate Virginis, antequam filium conciperet, nec constat, nec aliqua verisimili ratione affirmare possumus, eam aliqua miracula edidisse, nec videtur illud tempus fuisse adeo opportunum ad huiusmodi gratiam exercendam. Quia neque ad doctrinam confirmandam erant necessaria, nec merita, & sanctitatem Virginis oportebat tunc per miracula manifestari.

Secundo, de tempore à conceptione Christi Domini, vsque ad eius Ascensionem, etiam est verisimile nulla per se edidisse miracula præsertim publica. Et hoc fortasse præcipue intendit Diuus Thomas, probabiliterque suadet eius ratio, & exemplum, quo videtur de Ioanne Baptista, qui propter hanc causam signum fecit nullum, ut dicitur Ioann. decimo. Dico autem per se, quia per filium dici potest Virgo interdum operata esse miracula fide, ac impetratione sua. Hic enim est vnus modus concurrendi ad miracula, scilicet, impetrando, & hac ratione operatio virtutum fidei attribui solet. Quia talis oratio requirit peculiarem fidei perfectionem, & singularem Spiritus sancti motionem ad petendum miraculum tanta fide & fiducia, ut infallibiliter obtineatur, iuxta illud.

Si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, & transibit. Matthæi decimo septimo. Et hoc modo dicere possumus B. Virginem habuisse fidem miraculorum, & per illam operatam esse, obtinendo à filio miraculorum operationem. Cuius signum habemus in miraculo nuptiarum, quod fide sua mater à filio obtinuit, suamque fidem ostendit (ut Sancti notant) tum in eo quod primum miraculum publicum à filio postulauit: tum etiam in eo, quod Christi responsione conturbata non fuerit, quamuis exteriori specie videri posset, passa fuisse repulsam. Quin potius confidenter dixit ministris. Quidquid dixerit vobis, facite. Dixi præterea, præsertim publica, quia de secretis miraculis incertum est, an aliqua fecerit, præsertim tempore infantie Saluatoris, vel in Ægypto, vel alijs temporibus, si fortasse aliqua opportunitas vel necessitas occurrat.

Tertio, de tempore post Christi Ascensionem, verisimile est Beatam Virginem multa miracula perpetrasse, vel præbuisse multis sanitatem. Quia licet ad eam non pertineret, publice concionari, vel persuadere fidem, tamen ad magnum Ecclesiæ bonum, & profectum pertinebat, quod agnosceretur, & colebatur ut Dei mater. Quod totum in Christi Domini manifestationem redundabat, & fidem in ipsum confirmabat: ergo non fuit præter statum, & con-

ditionem Virginis, ut eo tempore miracula faceret, & insignia beneficia hominibus conferret, quibus eorum fides, & deuotio augeretur. Quamobrem Damascenus, sermone primo de Natiuitate Virginis, eam vocat *miraculorum abyssum*. Et Andreas Cretenfis, sermone de Assumptione, eam vocat *miraculorum fidei*, potestatem habentem, qua nequeat labefactari. Et confirmatur, nam (ut ibidem refert hic author, & Damascenus sermone primo, de Assumptione: & Simeon Mataphrastes de vita, & dormitione Deiparæ) corpus Beatæ Virginis, statim post obitum eius, multa miracula operatum est, & sepulcrum eius solum, quia corpus illud aliquo tempore habuit, effectione miraculorum illustre fuit. Quid ergo mirum, quod etiam, dum vitam ageret, similia opera interdum effecerit? Nec ratio D. Thomæ contra hoc concludit: quia etiam Beata Virgo fuit illo tempore suo modo magistra fidei, & miracula eius in gloriam filij & fidei confirmationem cedebat. Ratio verò Caietani inefficax valde est, ab autoritate enim negatiua scripturæ nullum argumentum in Theologia sumitur, ut constat ex ijs, quæ de alijs mysterijs supra tractata sunt, & quæ generatim de traditionibus Ecclesiasticis contra hæreticos Theologi docent.

DISPUTATIO XXI.

in quatuor Sectiones distributa.

De gloriosa morte & Assumptione Beatæ Virginis.

Disputauimus hætenus de donis gratiæ & scientiæ, quæ Beata Virgo in statu viæ consequuta est, simulque (quantum scholastica ratio patitur) mysteria vitæ eius percurramus, reliquum est, ut de felici statu gloriæ eius differamus. Quoniam verò mors terminus est viæ, ac transitus ad beatitudinem prius de morte eius, postea de Resurrectione, Assumptione, ac denique de eximia eius gloria, & beatitudine dicemus.

SECTIO I.

Virum Beata Virgo corporalem mortem passa fuerit.

Epiphanius hæret. 78. hanc questionem attingens insolutam relinquere visus est. Querant, inquit, vestigia scripturarum, & inueniunt vique neque mortem Mariæ neque an mortua sit, aut non mortua, neg. an sepulta sit, aut non sepulta. Et inferiūs. Ego enim non audeo dicere, sed silentium mihi impeto, forte si enim alicubi etiam vestigia inuenierimus sanctæ illius, ac beatæ, sic nec inuenire datur mortem ipsius. Et paulo post. Non autem omnino desino hoc, & non dico, quod immortalis mansit, sed neque affirmo an mortua sit. Fundamentum eius est supra tactum, quod iterum repetit, dicens. Excessit enim scripturamentum humanam, & in iussu relicto propter vas pretiosum ac excellentissimum. Cui fundamento addi potest, quod nec ex historiis humanis aliquid certi habemus de morte eius. Libellus enim, qui de transitu Virginis inscribitur, & à Tritthemio, Melitoni Sardicensi tribuitur, & apocryphus est, recte Gelasio Papa in capitul. sanctæ Romanæ, dist. 15. & falsò Melitoni imponitur, ut ex Hieronymo de scriptoribus Ecclesiasticis colligi potest. Referens enim Melitonis scripta, huius non meminit. Et ex Bedæ in retractione Actorum, capite octauo. Vbi & opus ipsum refutat, quod multa historia Lucæ de Actis Apostolorum repugnantia contineat, & non dicit esse Melitonis, sed illi imponi. Præerea alius liber, qui de eodem transitu, seu Assumptione Virginis inter opera Hieronymi refertur, omnium sententia non est Hieronymi, quia in eo fit mentio hæresum Nestorij & Eutychetis, quæ post Hiero-

D. Thom.

Caietan.

Albert.

Antoninus.

Athanas.

Ioan. 10.

Matth. 17.

Gratiam miraculorum, & sanitatis quo tempore Virgo exercuit.

Damasc.

Simeon Mataphr.

Virgo mori.

Damasc.

Epiph.

D. Thom.

D. Thom.

Nestor.

Damasc.

Tritthem.

Gel. Pap.

Hierony.

Bedæ.

Hier.

Hier.